

Донбаська державна машинобудівна академія

кафедра фізичного виховання і спорту

Затверджую:

Декан факультету інтегрованих
технологій і обладнання

О. Г. Гринь

 «_____» ____ 2022 р.

Гарант освітньої програми:

к.н.ф.в.с., доцент

 С. О. Черненко
«_____» ____ 2022 р.

Розглянуто і схвалено
на засіданні кафедри
фізичного виховання і
спорту

Протокол № 21 від 30.08.2022р.
В.о.завідувач кафедри

 С.О. Черненко
«_____» ____ 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

«Менеджмент у сфері фізичної культури і спорту»

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

спеціальність 017 Фізична культура і спорт

ОПП «Фізична культура і спорт»

Освітній рівень перший (бакалаврський)

Факультет інтегрованих технологій і обладнання

Розробник: О.Ю. Белікова д.е.н., доцент кафедри економіки та менеджменту

Краматорськ-Тернопіль

2022 р.

1.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	ОПП (ОНП) <u>Фізична культура і спорт</u>	Обов'язкова компонента (ОК)
Модулів – 2		Рік підготовки:
Змістових модулів – 8		4
Загальна кількість годин – 90	Професійна кваліфікація: <u>тренер-викладач</u>	Семестр 8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції 16 годин Практичні, семінарські 16 годин Лабораторні - Самостійна робота 58 годин Індивідуальні завдання: Вид контролю: залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу — формування у здобувачів сучасної системи поглядів і спеціальних знань щодо здійснення діяльності по управлінню організаціями фізичної культури і спорту та практичних навичок щодо надання послуг і задоволення потреб споживачів та забезпечення при цьому ефективності діяльності в умовах ринку

Завданням навчальної дисципліни є формування знань з теорії менеджменту фізкультурно-спортивних послуг ; системний підхід при прийнятті рішень; вивчення та аналіз впливу макро-та мікросередовища менеджменту на організаторів та учасників проведення спортивних заходів; організація та проведення необхідних досліджень; стратегічні підходи щодо управління діяльністю організації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати: основні закономірності ,принципи та методи менеджменту, які дозволяють приймати обґрунтовані рішення; володіти концепціями маркетингу; методи аналізу середовища організації та вивчення потреб споживачів; знати потреби всіх учасників спортивних подій; знати методи роботи при пошуку спонсорів та

забезпечення споживачів послуг; знати технологію комунікативних зв'язків; знати методи ціноутворення на послуги.

Вміти: застосовувати основні принципи та методи менеджменту при підготовці рішень; вміти приймати рішення щодо проведення певних спортивних подій; вміти формувати активний попит на фізкультурно-спортивні послуги та участь у спортивних подіях; вміти знаходити та співпрацювати із спонсорами; вміти формувати та забезпечувати комунікативні зв'язки; вміти формувати фінансове та матеріальне забезпечення та раціонально його використовувати.

Виконання програми здійснюється у формі лекції (16 годин), семінарських (16 годин) самостійних занять 58 годин).

Концепція курсу «Менеджмент у сфері фізичної культури і спорту» полягає у системному викладі матеріалу, який дозволить сформувати у студентів знання про основи спортивного менеджменту.

Mісце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки бакалавра.

Вивчення дисципліни Менеджмент у сфері фізичної культури і спорту пов'язане та базується на знаннях «Історія України та української культури», «Вступ до спеціальності», та вибіркових компонентах ОП: «Соціологія», «Правознавство», «Історія фізичної культури». Дисципліна «Менеджмент у сфері фізичної культури і спорту» (освітньо-кваліфікаційний рівень — бакалавр) передбачає вивчення питань пов'язаних з організацією спортивного менеджменту.

Загальні компетентності:

- здатність реалізовувати свої права й обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства й необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні;
- здатність планувати й керувати часом.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність застосовувати сучасні технології керування суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

Програмні результати навчання (ПРН):

- показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне й самокритичне мислення;
- засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й подавати власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег;
- аргументувати керівні рішення для розв'язання проблем, які виникають в роботі суб'єктів фізичної культури і спорту; мати навички лідерства;
- використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

Програма орієнтує на вивчення таких розділів:

1. Загальні положення та особливості спортивного менеджменту.
2. Менеджмент спортивних установ (організацій).
3. Методи управління у спортивному менеджменті.

На лекціях і семінарських заняттях студенти отримують знання з основних

розділів спортивного менеджменту, а також формують уміння і навички проведення науково-дослідної роботи зі спеціальності 017 - фізична культура і спорт.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема	Загальна кількість годин	Лекції	Семінарські заняття	Індивідуальні заняття	Самостійні заняття
1	Суть і значення менеджменту у сфері фізичної культури і спорту	12	2	2		8
2	Фізкультурно-спортивна організація як об'єкт менеджменту	12	2	2		8
3	Інформація та комунікація у менеджменті фізичної культури і спорту	12	2	2		8
4	Майстерність управління фізкультурно-спортивними організаціями	12	2	2		8

5	Планування діяльності спортивних організацій	12	2	2		8
6	Формування команд, які перемагають	12	2	2		8
7	Контроль у системі менеджменту фізкультурно-спортивних організацій	10	2	2		6
8	Економіко-соціальні основи діяльності організацій фізкультурно-спортивного спрямування	8	2	2		4
	Всього	90	16	16		58

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 ТЕМИ ЛЕКЦІЙ.

№	Назва теми	Кількість годин
1	Суть і значення менеджменту у сфері фізичної культури і спорту	2
2	Фізкультурно-спортивна організація як об'єкт менеджменту	2
3	Інформація та комунікація у менеджменті фізичної культури і спорту	2
4	Майстерність управління фізкультурно-спортивними організаціями	2
5	Планування діяльності спортивних організацій	2
6	Формування команд, які перемагають	2
7	Контроль у системі менеджменту фізкультурно-спортивних організацій	2
8	Економіко-соціальні основи діяльності організацій фізкультурно-спортивного спрямування	2
Всього		16

4.2 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
1	Методи менеджменту у фізичній культурі та спорті	2
2	Технологія створення фізкультурно-спортивної організації	2
3	Інформаційне забезпечення менеджменту у фізичній культурі і спорті	2
4	Формування та розвиток колективу	2
5	Види планування спортивних організацій та їхній зв'язок	2
6	Мотивація та стимулювання персоналу	2
7	Система контролю та умови її ефективного функціонування	2
8	Ринкові відносини в спорті	2
Разом годин, з них:		16

4.3 САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота включає виконання студентами завдань за темами робочої програми, а також опрацювання літературних джерел і роботу в інформаційній мережі Інтернет.

До кожної теми сформульовані контрольні питання, на які необхідно дати відповіді після ознайомлення з матеріалом. Для самооцінки знань пропонуються тестові завдання. Для поглиблення знань рекомендується література.

Зміст самостійної роботи студента складається з таких видів:

4.3.1 Підготовка до аудиторних практичних занять.

- вивчити лекцій матеріал та підготуватися до написання тестових завдань.

4.3.2 Виконання домашніх завдань впродовж семестру.

- опрацювання окремих тем навчальної дисципліни згідно із навчально-тематичним планом.

№	Зміст	Кількість годин
1	Суть і значення менеджменту у сфері фізичної культури і спорту	8
2	Фізкультурно-спортивна організація як об'єкт менеджменту	8
3	Інформація та комунікація у менеджменті фізичної культури і спорту	8
4	Майстерність управління фізкультурно-спортивними організаціями	8
5	Планування діяльності спортивних організацій	8
6	Формування команд, які перемагають	8
7	Контроль у системі менеджменту фізкультурно-спортивних організацій	6
8	Економіко-соціальні основи діяльності організацій фізкультурно-спортивного спрямування	4
Разом		58

4.4 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота зі студентами проводиться під керівництвом викладача. На цих заняттях деталізується інформація, яку було отримано за розділами програми.

1. Рекомендований перелік рефератів:
2. Державні органи управління фізичною культурою і спортом.
3. Організаційно-адміністративні методи управління у спортивному менеджменті
4. Порядок створення фізкультурно-спортивних об'єднань в Україні.
5. Види і функції фізкультурно-спортивних заходів.
6. Функції і завдання менеджера з персоналу.
7. Особливості стану фізичної культури і спорту в Україні в сучасних умовах.
8. Сучасні принципи спортивного менеджменту.
9. Вплив міжнародних спортивних заходів на розвиток галузі фізичної культури і спорту.
10. Кваліфікаційні вимоги до керівних посад працівників фізкультурно-спортивної індустрії.
11. Структура управлінських рішень і вимоги до них.
12. Світовий досвід менеджменту спортивної діяльності, його недоліки і переваги.

13. Джерела фінансування фізкультурно-спортивних установ.
14. Типологія фізкультурно-спортивних організацій за цільовим призначенням.
15. Рекламна діяльність фізкультурно-спортивних організацій.
16. Стилі керівництва та їх характеристика.
17. Управлінський контроль у фізкультурно-спортивних організаціях.
18. Економічні методи управління у спортивному менеджменті.
19. Система функцій менеджменту спортивної організації.
20. Внутрішньоклубний менеджмент спортивного клубу у формі товариства з обмеженою відповідальністю.
21. Менеджмент сучасних спортивних споруд.
22. Вибір методів управління у спортивному менеджменті.

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Менеджмент фізичної культури та спорту» використовуються наступні методи навчання:

Словесні: лекція, доповіді, повідомлення; дискусія; бесіда;

Дидактичне тестування;

Наочні: демонстрація з застосуванням мультимедійних проекторів.

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Перевірка теоретичних знань студентів (дидактичне тестування, опитування, іспит).
2. Перевірка індивідуальних навчально-дослідних завдань (теми рефератів).
3. Перевірка самостійної роботи

7. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Таблиця 7.1

Контрольні заходи і максимальна оцінка за модуль

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Max балі в	Характеристика критеріїв досягнення результату навчання для отримання максимальної кількості балів
1.	Контроль поточної роботи на практичних заняттях (тестування)	10	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
2.	Модульна контрольна робота	20	Студент виконав завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1,2

3.	Реферат	20	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації
4.	Колоквіум	50	Студент виконав тестові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля
Поточний контроль		100	-
Підсумковий контроль		100	Студент виконав тестові та розрахункові завдання та навів аргументовані відповіді на ситуаційні завдання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни
Всього		100	-

Система оцінки знань з курсу «Менеджмент фізичної культури та спорту»

Рейтинг студента за 100-балльною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100 балів	відмінно	A
81-89 балів	добре	B
75-80 балів	добре	C
65-74 балів	задовільно	D
55-64 балів	задовільно	E
30-54 балів	незадовільно з можливістю повторного складання	FX
1-29 балів	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	F

Студент, який набрав за всі контрольні завдання менше 55 балів, здає підсумковий семестровий залік (проводиться у письмовій формі) в екзаменаційну сесію, до якого він допускається, якщо має за виконання всіх передбачених елементів модуля мінімальну суму (50 %).

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Робоча програма навчальної дисципліни.
3. Конспект лекційного курсу навчальної дисципліни.
4. Дидактичні тести.
5. Перелік навчально-методичних посібників.
6. Електронні видання (інформаційні мережі Інтернет).

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Криштанович С. Спортивний менеджмент : навч. посіб. Світлана Криштанович. - Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2020. . - 208 с.
2. .Федоренко В.Г. Менеджмент.Підручник.К.:Вид.Алерта.2015.-492с.
3. Бутко М.П.таїн.Стратегічний менеджментНавч.посіб./М.П.Бутко та ін..- Чернігів.:ЧНТУ.,2019.-371с.
4. Шкільняк М,М, та ін..Менеджмент .Навч.посіб./М.М.Шкільняк та ін..- Тернопіль:Крок,2017.-252с.
5. Кузьмін О.Є.Менеджмент:графічна і таблична візуалізація навч.посіб./ О.Є.Кузьмін та ін..-Львів,видав.Львівської політехніки,2014-156с.
6. Криштанович С.Менеджмент і маркетинг у фізичній культурі і спорти.Навч.посіб./С.Криштанович,В.Холявка.-Львів.: ЛДУФК,2018. С.
7. Ковальчук Г.П. Менеджмент в галузі фізичної культури і спорту:навч.посіб./Г.П.Ковальчук,-Камянець-Подільський: Рута,2014.-227с.

Допоміжна

8. Жданова О. Основи управління сферою фізичної культури і спорту : навч. посіб. / Ольга Жданова, Любов Чеховська. - Львів : ЛДУФК, 2017 – 224 с.
9. Имас Е. В. Маркетинг в спорте I Е. В. Имас, Ю. П. Мичуда, Е. В. Ярмолюк. - Киев : Олимпийская литература, 2016. - 288 с.
- 10.Имас Е. В. Маркетинг в спорте: теория и практика : [монография] / Е. В. Имас, Ю. П. Мичуда, Е. В. Ярмолюк. - Киев : Олимпийская литература, 2015. - 228 с.
- 11.Імас Є. Тенденції розвитку у сфері фізичної культури та спорту в умовах сучасного ринку I Євген Імас, Юрій Мічуда // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. - 2015. - № 2. - С. 142-149.
- 12.Криштанович С. Етапи підготовки системи формування професійної компетентності спортивних менеджерів / С. Криштанович // Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. - Конін ; Ужгород ; Дрогобич, 2018.-С. 200-202.
- 13.Криштанович С. Система формування ключових компетентностей майбутніх менеджерів фізичної культури і спорту / С. Криштанович // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота : [зб. наук. пр.]. -- Ужгород, 2018. - Вип. 1(42), ч. 1.-С. 122-126.
- 14.Kryshtanovych S. Concept of Future Sports Managers' Professional Competences Formation / M. Kryshtanovych, S. Kryshtanovych, M. Havrylyuk // Ukrainian Journal of Educational Research. - 2017. - Vol. 2,N 1(2).-P. 57-61

12.Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
2. <https://zakon.rada.gov.ua/iaws/show/42/2016>
3. www.nbuu.gov.ua
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15>